

***Lujaa menee
mutta menköön!***

OPINTO-OPAS 2007–2008

Lahden ammattikorkeakoulu
Sosiaali- ja terveysalan laitos

Hoitotyön koulutusohjelma
Hoitotyö

HOITOTYÖN KOULUTUSOHJELMA

Tutkinto

Sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkinto

Tutkintonimike

Sairaanhoitaja (AMK)

Suuntautumisvaihto

Hoitotyön suuntautumisvaihtoehto

Laajuus

210 op

Koulutusohjelmassa koulutetaan sairaanhoitajia (AMK), joilla on erilaisiin hoitotyön tehtäviin soveltuva laaja-alainen ammattitaito. Sairaanhoitajan keskeisenä tehtävänä on tukea yksilöitä, perheitä ja yhteisöjä määrittämään, saavuttamaan ja ylläpitämään terveyttään muuttuvissa elämäntilanteissa ja olosuhteissa. Sairaanhoitajalla on mahdollisuus toimia hoitotyön tehtävissä perusterveydenhuollossa, erikoissairaanhoidossa, sosiaalihuollossa sekä sosiaali- ja terveydenhuollon yksityisen että vapaaehtoisjärjestöjen palvelutuotannon alueilla. Koulutusohjelmassa keskeisinä toimintaa ohjaavina periaatteina pidetään avoimuutta, yhteistoiminnallisuutta ja toisen kunnioittamista.

Sairaanhoitajan ammatillinen osaaminen ja tarvittavat valmiudet

Ydinosaaminen

Sairaanhoitajan ydinosaamista on terveyttä edistävä ja ylläpitävä, sairauksia ehkäisevä, kärsimyksiä lievittävä ja kuntouttava hoitotyö. Sairaanhoitaja auttaa eri-ikäisiä potilaita ja heidän läheisiään kohtaamaan sairastumisen, kriisin, vammautumisen ja kuoleman, jolloin ammatillista tukea ja ohjausta tarvitaan niin psyykkisissä, fyysisissä kuin sosiaalisissakin ongelmissa. Sairaanhoitajan tulee osata auttaa asiakkaita ja potilaita hoitotyön keinoin yhteistyössä muiden sosiaali- ja terveysalan ammattilaisten kanssa. Hänen tulee tuntee sosiaali- ja terveysalan toimintajärjestelmä sekä osata kehittää terveydenhuollon palveluja. Sairaanhoitajalla on valmiudet soveltaa työssään uusinta tutkittua tietoa ja yhdistää sitä jo käytännössä hyväksi koettuun hoitotyöhön. Ydinosaamiseen kuuluu tiedon hankinnan osaaminen sekä tiedon kriittinen arviointi, joita hän käyttää toimintansa perusteena sekä työyhteisönsä kehittämisessä ja arvioinnissa. Sairaanhoitajan toiminta edellyttää vahvaa eettistä osaamista sekä ammatillista ongelmanratkaisukykyä ja päätöksentekotaitoa.

Erityisosaaminen

Sairaanhoitajan erityisosaaminen tarkoittaa sitä osaamista, joka vaihtelee hoitotyön työtehtävän mukaisesti. Tarvittavaan erityisosaamiseen vaikuttavat esimerkiksi asiakkaan ja potilaan sairastaminen ja sen mukanaan tuomat tarpeet, asiakkaan ja potilaan ikä, elämäntilanne sekä kulttuuritausta. Erityisosaamisen kehittymisen mahdollistavat koulutusohjelman sisältämät vapaasti valittavat opinnot, jotka mahdollistavat opiskelijalle hänen omien tavoitteidensa mukaista osaamista. Myös opiskelijan tavoitteiden mukaisen harjoittelupolun suunnittelu ja opinnäytetyön tekeminen antavat opiskelijalle mahdollisuuden kehittää itselleen yksilöllisiä erityisosaamisen taitoja. Hoitotyön koulutusohjelmassa painottuvat perhehoitotyön osaaminen, joka kulkee keskeisenä juonteena koko koulutuksen läpi ja sosiaali- ja terveysalan yrittäjyyteen suuntaavat opinnot. Opiskelija voi valita ns. sosiaali- ja terveysalan yrittäjyyden, josta on erillinen kuvaus johdanto-osan lopussa. Opiskelijoilla on mahdollisuus perehtyä myös hyvinvointiteknologian alueeseen monissa yhteyksissä koulutuksensa aikana.

Tarvittavat taidot

Sairaanhoitajakoulutuksessa tavoiteltavat ydintaidot liittyvät hoitotyön käytännön vaatimiin kliinisiin taitoihin sekä yleisempiin ammatissa toimimiseen liittyviin taitoihin. Hoitotyön keskeiset kliiniset taidot liittyvät potilaan hoitamiseen, hoitotoimenpiteisiin ja niissä tarvittavien hoitovälineiden ja –laitteiden turvalliseen käyttöön. Yleisemmät ammatissa toimimisen ydintaidot sopivat moneen muuhunkin ammattialaan. Kuitenkin niillä on hoitotyön tavoitteisiin, sisältöihin ja eettisiin lähtökohtiin liitettyinä erityinen merkityksensä. Hoitotyön koulutuksessa tavoitteena on kehittää valmiuksia seuraavilla taitoalueilla: vuorovaikutus ja viestintä (kohtaamisen taito, tilanneherkkyys, moniammatillinen yhteistyö sekä kirjallinen ja suullinen viestintä), reflektointi (oman, organisaatioiden ja hoitotyön toiminnan ja niiden perusteiden tietoista jäsentämistä ja arviointia), työyhteisössä toimiminen, työn organisointi ja johtaminen (kyky organisoida työnsä siihen sitoutuen ja hyvinvoinnistaan huolehtien sekä johtamistehtävässä toimiminen) ja tutkiminen ja kehittäminen (hoitotyön käytäntöjen kehittäminen).

Sairaanhoitajan keskeisiin ammatillisiin valmiuksiin voi perehtyä lisää sivustolla www.ncp.fi/ects

Koulutuksen rakenne

Sairaanhoitajakoulutuksen laajuus on 210 opintopistettä (ECTS), josta ohjatun harjoittelun osuus on 90 opintopistettä (75 op + 15 op opinnäytetyö). Yksi opintopiste tarkoittaa noin 25-30 tunnin työmäärää. Ohjeellinen opiskelu-aika on

3,5 vuotta. Opiskelija voi edetä myös henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman (HOPS) mukaan esimerkiksi muuttuneen elämäntilanteen johdosta. Opiskelijoita kannustetaan myös hakeutumaan opintojensa kuluessa kansainväliseen vaihtoon, jossa avautuu uudenlaisia näkemyksiä hoitotyöhön sekä monikulttuurisuuteen. Hoitotyön koulutusohjelman toteutusta ohjaavat mm. Lahden ammattikorkeakoulun tutkintosääntö, Sosiaali- ja terveysalan laitoksen ohjeet, laki ammattikorkeakouluopinnoista (351/2003), asetus ammattikorkeakouluista (352/2003) ja EU-direktiivit sekä opetusministeriön suositukset. Hoitotyön koulutusohjelman suorittanut henkilö voi toimia sairaanhoitajana kaikissa Euroopan unionin jäsenvaltioissa.

Opinnot jakaantuvat perusopintoihin, ammattiopintoihin, vapaasti valittaviin opintoihin sekä opinnäytetyöhön. Perusopinnot (14 op) valmentavat viestintään molemmilla kotimaisilla kielillä ja yhdellä vieraalla kielellä. Lisäksi perusopinnoissa hankitaan tietotekniikan käytön valmiuksia ja perehdytään sosiaali- ja terveysalan ammattien yhteiseen toiminta-alueeseen sekä näiden alueiden yrittäjyyteen.

Hoitotyön ammattiopinnot perustuvat sekä hoitotieteelliseen tietoon että sitä tukeviin tieteen aloihin (lääke- ja luonnontieteelliset opinnot 15 op, yhteiskunta- ja käyttäytymistieteelliset opinnot 6 op). Ammattiopintojen sisällöissä otetaan huomioon hoitotyöltä edellytettävät nyky-yhteiskunnan ja tulevaisuuden osaamisvaatimukset.

Ammattiopintojen yhteydessä opiskelija suorittaa myös vapaasti valittavia opintoja (15 op), joiden tarkoituksena on tarjota opiskelijalle omien tavoitteiden mukaista erityisosaamista. Opiskelija kehittyy opintojensa myötä myös ihmissuhdetaidoissa, eettisyydessä, kriittisyydessä ja kulttuurien tuntemuksessa. Opinnot mahdollistavat myös itsensä ja työryhmänsä johtamisen oppimisen sekä valmiudet vaikuttaa hoitotyön kehittämiseen. Laadukkaan ammattitaidon omaksuminen edellyttää opiskelijalta tutkimustiedon kriittistä käyttöä ja ajantasaisen tiedon jatkuvaa hankintaa. Näissä taidoissa opiskelija harjaantuu etenkin opinnäytetyöprosessin aikana (15 op). Opinnäytetyön aiheet liittyvät kiinteästi työelämään ja sen tekeminen lasketaan kuuluvaksi osaksi harjoittelua.

Opiskeluun sisältyy teoreettisen tietoperustan rakentamisen lisäksi ohjattua harjoittelua (75 op) sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmässä. Hoitotoimenpiteitä opetellaan myös luokkatilanteissa ns. taitopajoissa (11 op) ammattiopintojen yhteydessä. Sairaanhoitajaopiskelijat voivat harjoitella perusterveydenhuollossa, erikoissairaanhoidossa, Sosiaali- ja terveysalan laitoksen Oppimiskeskus Optiimissa, sosiaali- ja terveysalan vapaaehtoisjärjestöissä ja yksityisellä sektorilla. Tavoitteena on, että opiskelija saavuttaa ammattitaidon, jossa yhdistyvät laadukas teoreettinen ja käytännöllinen osaaminen.

Koulutuksen pedagogiset lähtökohdat

Oppimiskäsitys

Oppija nähdään lähtökohtaisesti aktiivisena toimijana, jolla on halu oppia ja kehittyä. Oppijan omakohtainen tiedon prosessointi on keskeistä, se edellyttää sisäistä motivaatiota ja kykyä ohjata omaa oppimistaan tavoitteellisesti, suunnitelmallisesti ja vastuullisesti. Opettaja toimii opiskelijan tukena ohjaten opiskelijaa tiedostamaan oppimistarpeita ja löytämään tarkoituksenmukaiset keinot oppimisen saavuttamiseksi. Tarvittaessa opettaja ohjaa opiskelijaa hyvinkin henkilökohtaisen opintosuunnitelman (hops) laadinnassa opintojen suorittamiseksi.

Oppiminen on tiedon lisääntymistä, asioiden ymmärtämistä ja soveltamista, taidon kehittymistä, ajattelun laajentumista ja asioiden näkemistä uudella tavalla ja henkilökohtaista kasvua. Opiskelijan odotetaan olevan avoin oppimaan erilaisissa ympäristöissä ja eri tavoin. Oppiminen on sekä yksilöllistä että ryhmässä tapahtuvaa. Se on yhteydessä opiskelijan omiin kokemuksiin ja merkityksiin, jotka suuntaavat oppimista ja luovat pohjan uuden oppimiseen. Samalla oppimisessa on keskeistä vuorovaikutus muiden kanssa sekä virallisissa että epävirallisissa oppimistilanteissa.

Ongelmaperustainen oppimismenetelmä (PBL)

Osa ammattiopinnoista (hoitotyön opinnot) toteutetaan soveltaen ongelmaperustaista oppimismenetelmää (Problem Based Learning, PBL). Opiskelu toteutetaan pienryhmätyöskentelyssä, jossa opiskelijat opettajan ohjaamana määrittävät esimerkiksi tiettyyn käytännön hoitotoimintaan tai -tilanteeseen tarvittavat oppimistehtävät ja hankkivat näihin oppimistehtäviin liittyvää tietoa monipuolisia tietolähteitä käyttäen. Pienryhmässä käsitellään yhdessä hankittu tieto ja tilanteesta saatu ymmärrys. Pienryhmissä keskustellaan, kritisoidaan, saadaan toisilta uusia oivalluksia, opitaan ongelmanratkaisua ja yhdessä työskentelyä. Pienryhmätyöskentelyä täydennetään vaihtelevasti kirjallisilla tehtävillä, seminaarityöskentelyllä, asiantuntijaluennoilla sekä erilaisilla osaamisen ja tiedon näytöillä.

Oppimisympäristö

Hoitotyön koulutusohjelmassa pyritään edistämään oppimista tarjoamalla opiskelijoille mahdollisimman laaja-alaisia ja monipuolisia oppimisympäristöjä. Oppimisympäristöt voivat sijaita sekä oppilaitoksella että oppilaitoksen ulkopuolella. Tietoja ja taitoja opiskellaan mahdollisimman paljon niiden todellisissa ja luonnollisissa yhteyksissä, johon käytännön harjoittelujaksot antavat erinomaisen tilaisuuden. Oppimiskeskus Optiimi tarjoaa opiskelijoille oppimisympäristön, jossa osaamistaan voi kehittää erilaisissa monialaisissa hankkeissa ja projekteissa. Opiskelijoita rohkaistetaan ja annetaan mahdollisuuksia myös kansainvälisessä ympäristössä opiskeluun. Osa opetuksesta toteutetaan verkko-opetuksena. Jokaiselle aloittavalle ryhmälle nimetyt opettajat (yleistuutorit) ohjaavat opiskelun yleistä etenemistä, auttavat opiskelijoiden harjoittelupolkujen laadinnassa sekä opintojen käytännön järjestelyissä.

Yhteistyö sidosryhmien kanssa

Hoitotyön koulutusohjelmassa tehdään yhteistyötä Lahden ammattikorkeakoulun sisällä eri laitosten kanssa sekä ulkoisten sidosryhmien kesken. Ulkoisista sidosryhmistä keskeisiä ovat opiskelijoiden harjoittelupaikat, joiden kanssa tehdään myös erilaisia kehittämishankkeita ja pyritään alueellisen vaikuttavuuden lisäämiseen. Yhteistyökumppaneina toimivat myös yliopistojen hoitotieteen laitokset sekä muut hoitotyön koulutusta tarjoavat ammattikorkeakoulut. Koulutusohjelmassa on myös hyvät kansainväliset suhteet ja toiminta esimerkiksi muissa Pohjoismaissa ja eurooppalaisessa Florencenet – verkostossa on ollut aktiivista.

Yrittäjyyspolku

Yrittäjyyspolun tarkoituksena on mahdollistaa opiskelijan yrittäjyyden taitojen kehittyminen sosiaali- ja terveystieteiden koulutusohjelmissa. Osa yrittäjyyspolun opinnoista on kaikille pakollisia opintoja ja osa valinnaisia niille opiskelijoille, jotka haluavat syventää omaa yrittäjyysosaamistaan. Yrittäjyyden edistämisen tavoitteena on, että opiskelija toimii kuin omaehtoinen, sisäinen yrittäjä ja yrittäjyyspolulla olevalla opiskelijalla on lisäksi valmiudet ulkoiseen yrittäjyyteen.

Yrittäjyyden tiedollinen osaaminen

Opiskelija

- hahmottaa ihmisen hyvinvointia tukevan verkoston sekä siinä yksityisen, järjestöjen ja julkisen palveluidentuottajien tehtävät ja niiden tuottamat palvelut sekä yrittäjyyttä koskevat lait ja ohjeet sekä lupakäytännön
- ymmärtää yrityksen eri toimintojen kokonaisuudet laatimalla liiketoimintasuunnitelman
- osaa analysoida eri palveluita/tuotteita ja niihin liittyviä osa-alueita sekä määritellä niiden hinnan sekä kehittää niiden laatua tutkimustoiminnalla
- tietää projektin käynnistämiseen, toteuttamiseen ja lopettamiseen liittyvät toiminnot sekä projektitoiminnan merkityksen yrittäjyyteen kasvamisessa.

Yrittäjyyden taidollinen osaaminen

Opiskelija

- toimii aktiivisesti, oma-aloitteisesti ja vastuullisesti sekä innovatiivisesti
- sietää epävarmuutta kokien sen mahdollisuutena oppia uutta kehittämällä omia ongelmanratkaisukykyjään ja riskinhallintaansa
- kunnioittaa eettisiä periaatteita ihmisten kohtaamisessa, opiskelussa ja yritystoiminnassa
- osaa ohjata tiimin/työryhmän toimintaa päämäärätietoisesti ollen innostava, luotettava ja joustava
- osaa hyödyntää tutkivaa otetta kehittämistoiminnassa ja oppimisessa
- on kehittynyt yrittäjyyden osaamisessaan (luovuus, hyöty, fokus, ego, tiimi, elämänkatsomus) reflektoimalla niitä realistisesti.

Yrittäjyys edellyttää hyvää ammattitaidon ydinosaamista, siksi laajasti ajatellen kaikki oppiminen on yrittäjyyteen oppimista. Sosiaali- ja terveystieteiden opetussuunnitelmissa yrittäjyyden erityistaitojen oppiminen mahdollistuu eri opintokokonaisuuksissa. Ammattikorkeakoulun yhteisiin opintoihin kuuluva Yrittäjyysopinnot (4 op) ja Hyvinvointialan yhteiset perusopinnot (HYP, 5 op) ovat kaikille opiskelijoille pakollisia yrittäjyysopintoja. Hyvinvointialan yhteisten perusopintojen tarkoituksena on, että opiskelija muodostaa käsityksen alan yrityksen merkityksestä, tehtävistä ja toimintaedellytyksistä nyt ja tulevaisuudessa. Yrittäjyysopintojen keskeisenä tavoitteena on kannustaa opiskelijoita yrittäjyyteen ja luoda kuva sosiaali- ja terveystieteiden yrittäjyydestä. Jokaisen sosiaali- ja terveystieteiden opiskelijan on tärkeää oppia sisäisen yrittäjyyden taitoja, joita ovat oma-aloitteisuus, aktiivisuus, kyky ratkaista ongelmia, joustavuus, luotettavuus, vastuullisuus, innovatiivisuus ja kyky arvioida itseään. Siksi eri opintokokonaisuuksissa oppimismenetelmät tukevat näiden taitojen kehittymistä.

Yrittäjyysopintojen ja Hyvinvointialan yhteisten perusopintojen lisäksi yrittäjyyspolun valinneet opiskelijat voivat kehittää yrittäjyyden taitojaan ohjatussa harjoittelussa (8 op →), opinnäytetyössä (15 op) ja vapaasti valittavissa opinnoissa (3-15 op). Harjoittelu mahdollistaa monenlaisen tavan opiskella yrittäjyyttä. Kummiyrityksissä harjoittelun kautta ja avulla opiskelija saa konkreettisen kokemuksen yrityksestä ja yrittäjyydestä siten kuin se on mahdollista olematta itse yrittäjä. Oppimiskeskus Optiimissa mahdollistuvat asiakasprojektit ja palveluiden/tuotteiden kehittäminen. Alkuopinnoissa harjoittelun tavoitteet ovat ammattiosaamisen kehittämiseen suuntautuneista laajentuen opintojen edessä yrittäjyyden oppimisen tavoitteisiin.

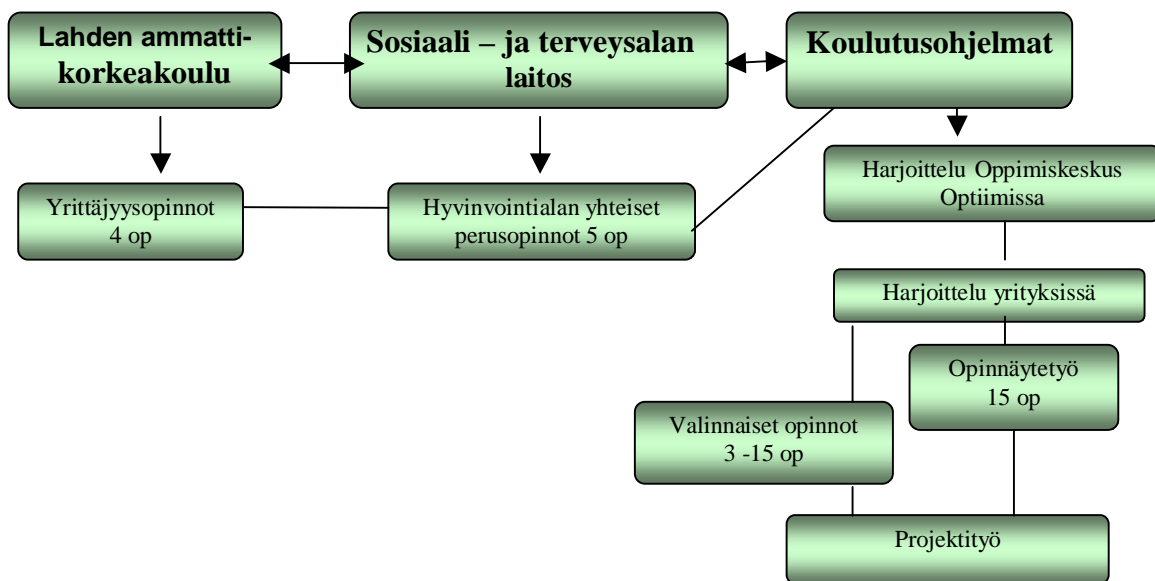
Yrittäjyyspolulla olevan opiskelijan opinnäytetyö voi olla palveluiden tai tuotteiden kehittämistä tutkimuksen avulla tai se voi olla liiketoimintasuunnitelma. Opinnäytetyön muoto on toiminnallinen, mutta siihen liittyy aina tutkimuksellisuus. Parhaimmassa tapauksessa opinnäytetyö on tutkimus- ja kehittämistoiminnan tuloksena syntynyt liiketoiminta. Yrittäjyyteen oppimista tukevat vapaasti valittavat opinnot, joissa opiskellaan muun muassa liiketoimintasuunnitelman tekemistä. Opinnot ajoittuvat siten, että ne tukevat opinnäytetyötä.

Yrittäjyyspolulla oleva opiskelija suunnittelee, toteuttaa ja arvioi projektin jossakin opintojensa vaiheessa. Projekti voi toteutua eri opintokokonaisuuksissa, kuten harjoittelussa, ammattiopinnoissa, vapaasti valittavissa opinnoissa tai opinnäytetyössä. Menetelmänä projekti kehittää muun muassa opiskelijan organisointi, johtamis- ja itseohjautuvuuden sekä tiimityön taitoja.

Yrittäjyyspolulla olevan opiskelijan oppimista tukee ja ohjaa valmentaja, joka on yrittäjyysvalmennuskoulutuksen saanut alan opettaja. Opiskelija suunnittelee valmentajansa avustuksella yrittäjyyden henkilökohtaisen opetussuunnitelman (Y-HOPS). Y-HOPSin opiskelija voi tehdä missä tahansa opintojensa vaiheessa.

YRITTÄJYYSPOLKU SOSIAALI- JA TERVEYSALAN KOULUTUSOHJELMISSA

Hoitotyön koulutusohjelma HOITOTYÖN SUUNTAUTUMISVAIHTOEHTO

Opinnot	Suoritusvuosi				
	1	2	3	4	Σ
PERUSOPINNOT	22 op				22
Kaikille pakolliset yhteiset perusopinnot					14
Suomen kieli ja viestintä					4
01PSUOA Suomen kieli ja viestintä	3				
01PINFO Informaatio lukutaito	1				
01PRUO Ruotsin kieli		3			3
01PVIE Vieras kieli ja viestintä (01PENG Englanti)	3				3
01PJYT Yrittäjyysopinnot		4			4
Muut perusopinnot					8

08TIETOT05	Tietotekniikka	3			3
	Hyvinvointialan yhteiset perusopinnot				5
08HYP106	Hyvinvoinnin tekijät	3			
08HYP206	Hyvinvoinnin haasteet		2		
AMMATTIOPINNOT		188 op			188
Sairaanhoitajan ammattiin oppiminen					7
08LAITYHT05	Laitoksen yhteinen osio	0,5			0,5
	Koulutusohjelman eriytyvä osio				5,5
08SOSIOH105	Osio 1.	0,5			
08SOSIOH205	Osio 2.		2		
08SOSIOH305	Osio 3.			2	
08SOSIOH405	Osio 4.			1	
08KASVA06	Kasvatustiede ja oppimisen psykologia	1			1
Hoitotiede hoitotyön perustana					6
08HOTYPR06	Hoitotiede hoitotyön perustana	6			6
Kliininen osaaminen					50
08HOIPE06	Hoitamisen perustaidot	11			11
	Sisätauteja sairastavan työikäisen ja ikääntyneen hoitaminen eri toimintaympäristöissä				13
08SITY06	Sisätauteja sairastavan työikäisen hoitaminen	8			
08SISIK06	Ikääntyneen hoitaminen	2			
08INTEG-B05	Vanhenemisen psykologia	1			
	Vapaasti valittavat opinnot		2		
	Hoitaminen mielenterveys- ja riippuvuuskysymyksissä sekä kriisissä				8
08HOIMIEL05	Hoitaminen mielenterveys- ja riippuvuuskysymyksissä sekä kriisissä	5			
08KLIINPS06	Kliininen psykologia ja sosiaalityö	1			
	Vapaasti valittavat opinnot		2		
	Lapsen ja nuoren hoitaminen ja perheen hyvinvoinnin edistäminen				8
08LAPSEN06	Lapsen ja nuoren hoitaminen ja perheen hyvinvoinnin tukeminen	5			
08KEHIPSJAS	Kehityspsykologia ja sosiaalipedagogiikka	1			
	Vapaasti valittavat opinnot		2		
	Kriittisesti sairaan tai perioperatiivisen potilaan hoitaminen				10
08PERI06	Perioperatiivisen potilaan hoitaminen			4	
08KRIITÄK05	Kriittisesti tai äkillisesti sairastuneen potilaan hoitaminen			2	
08INTEG-E05	Katastrofi- ja kriisipsykologia			1	
	Vapaasti valittavat opinnot			3	
Terveyden edistäminen, oppiminen ja ohjaaminen hoitotyössä					5
08TERED05	Terveyden edistäminen, oppiminen ja ohjaaminen hoitotyössä			3	3

	Vapaasti valittavat opinnot		2		2
	Johtajuus ja laatuosaaminen sairaanhoitajan työssä				6
08JOHTLAA05	Johtajuus ja laatuosaaminen sairaanhoitajan työssä			4	4
08SOSPOL06	Sosiaalipolitiikka			1	1
	Vapaasti valittavat opinnot			1	1
	Kehittävä työote ja tutkimus				6
08KEOP06	Kehittävä työote	2			2
08TUTMEN06	Tutkimusmenetelmät	4			4
	Lääke- ja luonnontieteelliset opinnot				15
	Lääketieteen perusteet I				7
08SYD06	Sydän- ja verisuonielinten anatomia ja fysiologia ja tautiopin perusteet	2,5			
08MAHA06	Maha- suolistokanavan elinten anatomia ja fysiologia ja tautiopin perusteet	3			
08PÄÄN06	Pään ja hermoston anatomia ja fysiologia ja tautiopin perusteet	1,5			
	Lääketieteen perusteet II				4
08PED07	Pediatria	1			
08GYN07	Gynegologia	1			
08PSYK07	Psykiatria	1			
08MIKRO07	Mikrobiologia	1			
	Lääketieteen perusteet III				4
08KIRU07	Kirurgia ja anatomia	2			
08ANES07	Anestesiologia ja teholääketiede	1,5			
08GER07	Geriatría	0,5			
	Harjoittelu				90
08HAR106	Harjoittelu 1	10			10
08HAR206	Harjoittelu 2		11		11
08HAR306	Harjoittelu 3		10		10
08HAR406	Harjoittelu 4			11	11
08HAR506	Harjoittelu 5			6	6
08HAR606	Harjoittelu 6			12	12
08HAR706	Harjoittelu 7				15
	Opinnäytetyö				15
08OPNÄ06	Opinnäytetyö			13	
08PAJA06	Pajatyöskentely		1		
08TUTKIR06	Tutkiva kirjoittaminen		1		
08SYVV VAPAASTI VALITTAVAT OPINNOT				3 op	
KOKO TUTKINTO 210					210 op

PERUSOPINNOT 22 OP

Kaikille pakolliset yhteiset perusopinnot 14 op

Toteutetaan Lahden ammattikorkeakoulun yleisen suunnitelman mukaisesti.

SUOMEN KIELI JA VIESTINTÄ 4 OP

01PSUO SUOMEN KIELI JA VIESTINTÄ 3 OP
01PINFO INFORMAATIOLUKUTAITO 1 OP

01PRUO RUOTSIN KIELI 3 OP,

01PENG VIERAS KIELI 3 OP

01PJYT YRITTÄJYYSOPINNOT 4 OP

Muut perusopinnot 8 op

08TIETOT07 TIETOTEKNIikka 3 OP (80 t)

Osaamistavoitteet

Opiskelija

- pystyy käyttämään tietokonetta ja tietopalveluja apuna opiskelussa.

Sisältö

Tietokoneiden, oheislaitteiden ja verkkoympäristön käyttö, tekstinkäsittely: opinnäytetyö (Word ja PowerPoint), Internet, www-sivut (Frontpage), taulukkolaskenta (Excel).

Suoritustapa ja arviointi

1) Aktivoiva lähiopetus sekä tentti 27 tuntia

2) Verkko-opetus, harjoitukset 53 tuntia

Näyttökoe on mahdollinen.

Arviointi hyväksytty/hylätty.

Opiskelumateriaali

Opetusmonisteet, www-sivut, verkkokurssi-ympäristö

HYVINVOINTIALAN YHTEISET PERUSOPINNOT – HYP 5 OP

08HYP106 Osa I HYVINVOINNIN TEKIJÄT 3 OP (80 tuntia)

Osaamistavoitteet

Opiskelija

- tunnistaa ihmisen kokonaisvaltaisen hyvinvointi- ja terveysverkoston, niiden eri osatekijät ja palveluiden tuottajat sekä niihin vaikuttavia tekijöitä

- ymmärtää asiakkaan ja asiakkuuden hyvinvointi- ja terveysverkostossa sekä sosiaali- ja terveydenhuollon asiakkaan rajapinnat

- tiedostaa tulevan ammattinsa tehtävät ja merkityksen asiakkaan hyvinvoinnin ja terveyden tukemisessa sekä siinä moniammatillisen toiminnan merkityksen

- ymmärtää sisäisen yrittäjyyden merkityksen moniammatillisissa ryhmissä toimiessaan.

Sisältö

Terveys- ja hyvinvointiverkosto, sosiaali- ja terveysalan asiakkuus, sosiaali- ja terveysalan ammatit ja moniammatillinen toiminta, sisäinen, omaehtoinen ja ulkoinen yrittäjyys.

Suoritustapa ja arviointi

Aktiivinen osallistuminen verkko-opetukseen moniammatillisissa pienryhmissä.

Arviointi hyväksytty/hylätty.

Opiskelumateriaali

Kirjallisuus ja muu opiskelumateriaali ilmoitetaan opintojakson osan alussa.

08HYP0206 Osa II HYVINVOINNIN HAASTEET 2 OP (53 tuntia)

Osaamistavoitteet

Opiskelija

- tunnistaa ajassa olevia ilmiöitä ja niiden vaikutuksia hyvinvointi ja terveysverkoston toimintaan

- tiedostaa kansainvälistymisen vaikutuksen ja merkityksen.

Sisältö

Muutostekijät, ajan ilmiöt, kehityssuunnat.

Suoritustapa ja arviointi

Aktiivinen osallistuminen asiantuntijaluentoihin (8 t) ja seminaarityöskentelyyn.

Arviointi hyväksytty/hylätty.

Opiskelumateriaali

Kirjallisuus ja muu opiskelumateriaali ilmoitetaan opintojakson alussa

AMMATTIOPINNOT 188 OP

Sairaanhoitajan ammattiin oppiminen 7 op (189 t)

Osaamistavoitteet

Opiskelija

- tuntee opiskeluaan tukevat järjestelmät ja hankkii opiskeluun tarvittavat taidot
- tunnistaa ammatillisen kasvun vaiheet ja osaa laatia realistiset kehittämistavoitteet
- sisäistää koulutuksen aikana sairaanhoitajan ammatin vaatimukset ja osaa tarkastella omaa toimintaansa kriittisesti ammatillisen kehittymisen näkökulmasta.

Suoritustapa ja arviointi

Aktivoiva opetus (109 t)

Kirjallinen tuotos (80 t)

Arviointi hyväksytyt/hylätyt.

Opiskelumateriaali

Hilden, R. 2002. Ammatillinen osaaminen hoitotyössä. Tammi.

Niikko, A. 2000. Portfolio oppimisen avartajana. Tammi.

08LAITYHT07 LAITOKSEN YHTEINEN OSIO 0,5 OP (13 t)

Sisältö

Koulutuslajajärjestö, opintososiaaliset palvelut

KOULUTUSOHJELMAN ERIYTYVÄ OSIO 5,5 OP (149 t)

08OSIOH105 Osio 1. 0,5 op

08OSIOH205 Osio 2. 2 op

08OSIOH305 Osio 3. 2 op

08OSIOH405 Osio 4. 1 op

Sisältö

Ammatillisen osaamisen kehittyminen, hoitotyö ammattina, ammattietiikka, ammatin harjoittamisen lainsäädäntö, hoitosuhde ja päätöksenteko, luovuus hoitotyössä, portfolio.

08KASVA06 KASVATUSTIEDE JA OPPIMISEN PSYKOLOGIA 1 OP (27 t)

Sisältö

Opiskelutaidot, problem based learning, oppimisen psykologiaa, elinikäinen oppiminen.

Hoitotiede hoitotyön perustana 6 op (162 t)

08HOTYPRO06 HOITOTIETEELLINEN TIETO HOITOTYÖN PERUSTANA

Osaamistavoitteet

Opiskelija

- ymmärtää mihin hoitotyö perustuu ja millaisia arvoja, normeja ja ohjeita on hoitotyön perustana
  - ymmärtää, että hoitotyötä ohjaa hoitotieteellinen tietoperusta
  - tuntee hoitotieteen peruskäsitteet, hoitotieteellisen tiedon lajit ja tieteenalan kehittymistä
  - ymmärtää, mitä on hoitotyön etiikka ja miten hänen oma eettinen ajattelunsa ilmenee työskentelyssä potilaiden, hänen läheistensä ja työyhteisön jäsenten kanssa
  - ymmärtää ammatilliseen vuorovaikutukseen ja hoitosuhteeseen vaikuttavia tekijöitä
  - ymmärtää kulttuurin ja perheen merkityksen ihmisen elämässä ja osaa ottaa ne huomioon potilaan hoidossa
- tutustuu hoitotyötä ohjaaviin keskeisimpiin lakeihin ja asetuksiin

Sisältö

Hoitotyön filosofiset lähtökohdat, hoitotyön historia, hoitotieteen peruskäsitteet, tieteenalan kehittyminen, hoitotyön etiikka, hoitosuhde, perhehoitotyö, kulttuuri ja hoitotyö, hoitotyötä ohjaavat keskeisimmät lait ja asetukset

Suoritustapa ja arviointi

Aktivoiva opetus (38 t)
PBL- työskentely (57 t)
Kirjallinen tuotos (34 t)
Seminaari (6 t)
Tentti (27 t)
Arviointi asteikolla 1-5

Opiskelumateriaali

Lauri, S & Elomaa, L. 1999. Hoitotieteen perusteet. WSOY, Helsinki.
Leino-Kilpi H & Välimäki M. 2003. Etiikka hoitotyössä. WS Bookwell Oy. WSOY. Juva.
Laki terveydenhuollon ammattihenkilöistä 1994/559
Laki potilaan asemasta ja oikeuksista 1992/785

Kliininen osaaminen 50 op

08HOIPE06 HOITAMISEN PERUSTAJIEN OP (297 t)

Osaamistavoitteet

Opiskelija

- ymmärtää aseptiikan merkityksen potilaan hoitamisen ja oman turvallisuuden kannalta
- ymmärtää ihmisen perustarpeet ja osaa sekä tiedollisesti että taidollisesti toteuttaa hoitotyötä turvallisesti hyvinvointiteknologiaa hyödyntäen
- ymmärtää millaisia keinoja sairaanhoitajalla on tarkkailla potilaan peruselintoimintoja ja osaa taidollisesti toteuttaa niitä
- osaa ensiavun tiedolliset ja taidolliset perusteet erilaisissa hätä-, sairaus- ja onnettomuustilanteissa
- osaa suunnitella potilaan hoitamista perhelähtöisesti sekä ymmärtää mitä ja kuinka potilaasta tulee dokumentoida ja viestiä/raportoida hoitoyhteisössä
- tiedostaa, että potilaan hoitamiseen liittyy lakeja ja säädöksiä, jotka sairaanhoitajan tulee osata ottaa huomioon
- ymmärtää lääkehoidon osana potilaan kokonaisvaltaista hoitotyötä ja osaa toteuttaa laaja-alaista lääkehoitoa turvallisesti
- ymmärtää mitä on hyvä saattohoito ja tietää miten potilasta ja hänen perhettään tuetaan saattohoidon aikana ja sen jälkeen.
- osaa avustaa ja aktivoida potilasta siirtymisessä ja tuntee siirtymisen apuvälineitä
- ymmärtää ergonomisen työskentelyn merkityksen oman hyvinvointinsa kannalta

Sisältö

Hoitamisen perustaidot, hoitoprosessi ja hoitosuunnitelma, dokumentointi ja raportointi, lääkehoito ja lääkelaskut, ensiapu, saattohoito, potilassiirrot ja työskentelyn ergonomia, hyvinvointiteknologia potilaan toimintakyvyn tukemisessa

Sisältö

Hoitoprosessi ja hoitosuunnitelma, lääkehoito ja lääkelaskut, ensiapu, hoitamisen perustaidot, dokumentointi ja raportointi, saattohoito

Suoritustapa ja arviointi

Aktivoiva opetus (50 t)
Pbl - työskentely (54 t)
Harjoitukset (106 t)
Tentti (73 t)
Kirjallinen tuotos (14 t)
Arviointi asteikolla 1-5

Opiskelumateriaali

Ernvall, S., Pulli, A., Salonen, A-M., Nurminen, M-L. & Kaukkila, H-S. 2005 Lääkelaskenta. WSOY, Helsinki
Hellsten, S. (toim.) 2005. Infektioiden torjunta sairaalassa. Suomen Kuntaliitto.
Iivanainen, A., Jauhiainen, M. & Pikkarainen, P. 2004. Hoitamisen taito. Tammi, Helsinki.
Lääkelaki 395/1987
-1708/1993; Huumausainelakiin perustuva STM:n päätös huumausaineita koskevasta kirjanpitovelvollisuudesta
Lääkelaitoksen määräykset (www.nam.fi):
-5/2002: Sairaala-apteenin ja lääkekeskuksen toiminta
-10/2002; Lääkkeiden toimittaminen
-1/2003; Määräyksen 10/2002 muuttaminen
Nurminen, M-L. 2004. Lääkehoito WSOY. Porvoo.
Sahi, T., Castren, M., Heliö, N. & Kämäräinen, L. 2006. Ensiapuopas. Duodecim ja SPR, Helsinki.

Sosiaali- ja terveysministeriö. 2006. Turvallinen lääkehoito. Valtakunnallinen opas lääkehoidon toteuttamisesta sosiaali- ja terveydenhuollossa. Yliopistopaino, Helsinki.

Terveysportti: Sairaanhoidajan tietokannat, Käypähoito-suositukset

www.stakes.fi/apuvalineet

Ajankohtaiset artikkelit

SISÄTAUTEJA SAIRASTAVAN TYÖIKÄISEN JA IKÄÄNTYNEEN HOITAMINEN ERI TOIMINTAYMPÄRISTÖISSÄ 13 OP (351t)

Osaamistavoitteet

Opiskelija

- ymmärtää sisätauteja sairastavan potilaan hoitotyön erityispiirteet erilaisissa hoitoympäristöissä ja osaa suunnitella, toteuttaa sekä arvioida potilaan hoitoa ja hoitotyötä

- harjaantuu yksilövastuiseen ja kuntouttavaan hoitotyöhön sekä ymmärtää palliatiivisen hoitotyön erityispiirteet

- ymmärtää potilaan osallistumisen merkityksen hoitoa koskevaan päätöksentekoon

- oppii tunnistamaan potilaan itsehoidon kannalta tärkeitä ohjaustarpeita sekä harjaantuu ohjaamaan sekä neuvomaan potilaita ja heidän läheisiään omaehtoisen hoidon turvaamiseksi

- perehtyy hoitotyön luonteeseen avoterveydenhuollossa ja oppii ohjaamaan asiakkaita ja heidän läheisiään erilaisten terveydenhuollon, sosiaalihuollon ja niitä tukevien vapaaehtoisjärjestöjen tuottamien palvelujen käytössä

- oppii toteuttamaan hoitotyötä kotona

- harjaantuu tukemaan työikäisen asiakkaan ja hänen perheensä terveyttä ja toimintakykyä sekä itsehoitoa ja ymmärtää työterveyshuollon toiminnan merkityksen terveyden edistämisessä

- tiedostaa ikääntymisen merkityksen yksilölle, perheelle sekä yhteiskunnalle

- tiedostaa ikääntymisen tuomat muutokset ihmisen kokonaistoimintakyvylle ja osaa arvioida, tukea ja edistää ikääntyneen ja hänen perheensä toimintakykyä ja hyvää oloa erilaisissa ympäristöissä

- ymmärtää sekä hoitotieteellisen että monitieteellisen tutkimustiedon merkityksen vanhustyössä

- tiedostaa ikääntyneen ihmisen lääkehoidon erityispiirteet.

Edeltävät opinnot

Hoitamisen perustaidot 11 op

Hoitotiede hoitotyön perustana 6 op

Suoritustapa ja arviointi

Aktivoiva opetus (54 t)

Pbl- perusryhmäistunnot (108 t)

Harjoitukset (80 h)

Seminaari (27 t)

Yksilö/ryhmätentti (28h)

Vapaasti valittavat opinnot (54 t)

Arviointi asteikolla 1-5 (Sisätauteja sairastavan työikäisen hoitaminen, ikääntyneen hoitaminen)

Arviointi asteikolla hyväksyty/hylätty (Vanhenemisen psykologia, vapaasti valittavat opinnot)

Opiskelumateriaali

Sisätautien hoitotyö:

Diabetes. 2006. Diabetesliitto. Duodecim, Helsinki.

Ernvall, S., Pulli, A., Salonen, M-L., Nurminen, M-L. & Kaukila, S. 2002. Lääkelaskenta. WSOY, Helsinki.

Holmia, I., Murtonen, I., Myllymäki, H & Valtonen, K. 2004. Sisätautien, kirurgisten sairauksien ja syöpätautien hoitotyö. WSOY, Porvoo.

Iivanainen, A., Jauhiainen, M. & Pikkarainen, P. 2002. Hoitamisen taito. Otava, Helsinki.

Salmenperä, R., Tuli, S. & Virta, M. (toim.) 2002. Neurologisen ja neurokirurgisen potilaan hoitotyö. Tammi, Helsinki.

Ajankohtaisia artikkeleita, tutkimuksia ja suosituksia, Käypä hoito –suositukset.

Hoitotyö avoterveydenhuollossa:

Elomaa & Mikkola. 2004. Näytön jäljillä - Tiedonhaku näyttöön perustuvassa hoitotyössä. Turun ammattikorkeakoulun oppimateriaaleja 12.

Koivisto (toim.) 2002. Hoitotyön vuosikirja 2003. Tammi, Helsinki.

Larmi, Tokola & Välkkiö 2005. Kotihoidon työkäytäntöjä. Tammi. tai Mäkinen, Niinistö, Salminen & Karjalainen.

1997. Kotihoito. WSOY, Helsinki.

Mustajoki (toim.) 2005, Sairaanhoidajan käsikirja, Duodecim, Helsinki.

Nohynek, Hulkko, Rapola, Strömberg & Kilpi (toim.) 2005. Rokottajan käsikirja 2005. Duodecim,

Kansanterveyslaitos. (Löytyy myös KTL:n sivuilta)

Terveysportti: Sairaanhoidajan tietokannat, Vastaanottohoitajan ohjeet, Käypähoito-suositukset. Ajankohtaisia artikkeleita ja tutkimuksia.

Ikääntyneen ihmisen hoitotyö:

Heikkinen, E. & Rantanen, T. (toim.) 2003. Gerontologia. Duodecim.
Kivelä, S-L. Vanhusten lääkehoito. 2004. Kustannusosakeyhtiö Tammi.
Kivelä, S-L. Me, ikääntyminen ja lääkkeet. 2005. WSOY
Vallejo Medina, A., Vehviläinen, S., Haukka, U-M., Pyykkö, V. & Kivelä, S-L. 2005. Vanhustenhoito. WSOY.
Ajankohtaisia artikkeleita ja tutkimuksia.

08SITY06 SISÄTAUTEJA SAIRASTAVAN TYÖIKÄISEN HOITAMINEN 8 OP (216 t)

Sisältö

Sisätautien hoitotyön erityispiirteet eri hoitoyksiköissä; yksilövästuihin, kuntouttava ja palliatiivinen hoitotyö; hoitotyön suunnittelu, toteutus ja arviointi; hoitopolku, potilaan ja perheen ohjaus; tiedottaminen; avoterveydenhuollon yleisimpien asiakasryhmien hoitaminen ja ohjaaminen; tartuntatautien ehkäisy ja rokotustoiminta; hoitotyö kotona; terveyden edistäminen; työikäisen hoitotyö.

08SISIK06 IKÄÄNTYNEEN HOITAMINEN 2 OP (54 t)

Sisältö

Vanhuskäsitys, vanhenemisen monimuotoisuus, iäkkäiden toimintakyvyn arviointi, ikääntyneen ihmisen ja hänen perheensä selviytyminen ja sen tukeminen eri hoitoympäristöissä, geronteknologia ikääntyneiden apuna, omaishoitajuus ja sen tukeminen, dementoituneen ja hänen perheensä hyvä hoitotyö, ikääntyneen lääkehoito.

08INTEG-B05 VANHENEMISEN PSYKOLOGIA 1 OP (27 t)

Sisältö

Ihmisen elämänkulku, vanhuus elämänvaiheena, vanhenemiseen liittyvät psykologiset muutokset, ikääntyvien mielenterveys.

VAPAASTI VALITTAVAT OPINNOT 2 OP (54 t)

Sisältö

Opintokokonaisuuden sisältöihin liittyvä ja/tai opiskelijan omien tavoitteiden mukainen sisältö.

HOITAMINEN MIELENTERVEYS- JA RIIPPUVUUSKYSYMYKSISSÄ SEKÄ KRIISISSÄ 8 OP (216 t)

Osaamistavoitteet

Opiskelija

- tuntee suomalaisen mielenterveys- ja päihdehoitotyön hoitojärjestelmän ja lainsäädännön sekä ymmärtää mielenterveys- ja päihdehoitotyön kulttuurisidonnaisuuden.
- ymmärtää oman persoonansa tiedollisen ja taidollisen kehittämisen ja käytön hoitotyössä ja osaa hyödyntää ohjausta.
- osaa kohdata potilaan, jonka mielenterveys on epävakaa, elämä on kriisissä tai jolle erilaiset riippuvuudet aiheuttavat ongelmia.
- osaa ottaa puheeksi potilaan ja hänen läheisensä vaikeudet ja ymmärtää luottamuksellisuuden merkityksen hoito- ja yhteistyösuhteissa.
- ymmärtää perheen ja lähiverkoston merkityksen potilaan elämässä ja osaa toimia potilaan ja hänen perheensä ja verkostonsa kanssa.

Edeltävät opinnot

Hoitamisen perustaidot 11 op

Hoitotiede hoitotyön perustana 6 op

Suoritustapa ja arviointi

Aktivoiva opetus (27 h)

Pbl-työskentely (54 h)

Harjoitukset (27 h)

Kirjallinen tuotos (27 h)

Verkkotyöskentely (27 h)

Vapaasti valittavat opinnot (54 h)

Arviointi asteikolla 1-5 (Hoitaminen mielenterveys- ja riippuvuuskykyissä sekä kriisissä)

Arviointi asteikolla hyväksytty/hylätty (kliininen psykologia ja sosiaalityö, vapaasti valittavat opinnot)

Opiskelumateriaali

Friis, L., Eirola, R. & Mannonen, M. 2004. Lasten ja nuorten mielenterveys. WSOY, Helsinki.

Hoitotyön vuosikirja 1998. Mielenterveys. Kirjayhtymä, Helsinki.

Hyvönen, S. 2004. Moniulotteista ja moniammatillista yhteistyötä muutosten keskellä – tutkimus perusterveydenhuollon mielenterveytyöstä. Väitöskirja. Tampereen yliopisto, Hoitotieteen laitos. Acta Electronica Universitatis Tampereensis 373.

Inkinen, M. 2000. Päihdehoitotyö. Tammi, Helsinki.

Saarelainen, R., Stengård, E & Vuori-Kemilä A. 2000. Mielenterveys- ja päihdetyötä ja kumppanuutta. WSOY, Porvoo.

Välimäki, M., Holopainen, A. & Jokinen, M. 2000. Psykiatrisen hoitotyö muutoksessa. WSOY.

www.finlex.fi. (Mielenterveyslaki ja -asetus, Päihdehuoltolaki)

www.mielenterveysseura.fi

www.paihdelinkki.fi

www.stakes.fi

08HOIMIEL05 HOITAMINEN MIELENTERVEYS- JA RIIPPUVUUSKYSYMYKSISSÄ SEKÄ KRIISISSÄ 5 OP (135 t)

Sisältö

Mielenterveys- ja päihdetyön kehittämishaasteet. Mielenterveys- ja päihdetyötä ohjaava lainsäädäntö. Yhteistyösuhde asiakkaan ja hänen perheensä kanssa sekä verkostotyö. Ryhmät ja yhteisöllisyys hoitokeinoina. Oma persoona hoitovälineenä, sen kehittymisestä ja hyvinvoinnista huolehtiminen.

08KLIINPS06 KLIININEN PSYKOLOGIA JA SOSIAALITYÖ 1 OP (27 t)

Sisältö

Kliinisen psykologian näkökulma mielenterveyteen ja sairastumiseen, psyykkiset kriisit ja niistä selviytyminen, kliinisen psykologian sovellusmahdollisuudet ja hoitosuhteen psykologia, sosiaalityö mielenterveytyksen kentässä.

VAPAASTI VALITTAVAT OPINNOT 2 OP (54 t)

Sisältö

Opintokokonaisuuden sisältöihin liittyvä ja/tai opiskelijan omien tavoitteiden mukainen sisältö.

LAPSEN JA NUOREN HOITAMINEN JA PERHEEN HYVINVOINNIN EDISTÄMINEN 8 OP (216h)

Osaamistavoitteet

Opiskelija

- ymmärtää lasta odottavan ja vastasyntyneen perheen hyvinvoinnista huolehtimisen ja tukemisen muuttuvassa, monikulttuurisessa yhteiskunnassa ja osaa tunnistaa raskauteen ja synnytykseen liittyviä terveyden edistämistarpeita ja terveysongelmia sekä osaa ohjata ja opettaa erilaisia perheitä
- osaa edistää naisen ja miehen seksuaaliterveyttä sekä selvittää niihin liittyviä terveysongelmia mm. monitieteisen seksologian kautta sekä hoitaa gynekologista hoitotyön potilasta
- tuntee lapsen iänmukaiset kehitysvaiheet ja osaa soveltaa lasten- ja nuorten hoitotyön auttamismenetelmiä lapsen yksilöllisiin tarpeisiin
- osaa toteuttaa lasten ja nuorten lääke- ja nestehoidon turvallisesti sekä tunnistaa eri-ikäisen lapsen kivun ja hoitaa sitä tehokkaasti
- tuntee alaikäisen potilaan asemaa koskevan lainsäädännön ja tuntee perheen kehitysvaiheisiin ja lapsen sairauteen tai vammaisuuteen liittyvät taloudelliset tukimuodot
- harjaantuu lapsen ja perheen valmistamisessa tavallisimpiin hoitotoimenpiteisiin ja tutkimuksiin sekä osaa tarkkailla lasta, tulkita havaintoja ja hoitaa lasta yhteistyössä perheen ja muiden ammattihenkilöiden kanssa
- ohjatussa harjoittelussa opiskelija oppii lapsen ja perheen yksilövastuisena sairaanhoitajana toimimista ja ymmärtämään moniammatillisen hoitotiimin merkityksen sekä harjaantuu vanhempien ja sisarusten voimavarojen tukemisessa.

Edeltävät opinnot

Hoitamisen perustaidot 11 op

Hoitotiede hoitotyön perustana 6 op

Suoritustapa ja arviointi

Aktivoiva opetus (30h)

Pbl-työskentely (35h)

Harjoitukset (27 h)

Verkkokurssi (40h)

Tentit (30h)

Vapaasti valittavat opinnot (54h)

Arviointi asteikolla 1-5 (Lapsen ja nuoren hoitotyö ja perheen hyvinvoinnin tukeminen)
Arviointi asteikolla hyväksyty/hylätty (kehityspsykologia, vapaasti valittavat opinnot)

Opiskelumateriaali

Ivanoff, P., Kitinoja, H., Rahko, R., Risku, A. & Vuori, A. 2006. Hoidatko minua? Lapsen, nuoren ja perheen hoitotyö. WSOY. Helsinki.

Eskola, K. & Hytönen, H. 2002. Nainen hoitotyön asiakkaana. WSOY. Porvoo.

Hopia, H. 2006. Somaattisesti pitkäaikaissairaana lapsen perheen terveyden edistäminen. Toimintatutkimus lastenosastolla. Väitöskirja. Hoitotieteen laitos. Tampereen yliopisto. Tampere.

Laakso, H. 2000. Äidin suru alle seitsenvuotiaan lapsen kuoleman jälkeen. Väitöskirja. Hoitotieteen laitos. Tampereen yliopisto. Tampere.

Niemelä, P., Siltala, P. & Tamminen, T. 2003. Äidin ja vauvan varhainen vuorovaikutus. WSOY. Helsinki.

Paavilainen, R. 2003. Turvallisuutta ja varmuutta lapsen odotukseen. Väitöskirja. Hoitotieteen laitos. Tampereen yliopisto. Tampere.

08LAPSEN06 LAPSEN JA NUOREN HOITOTYÖ JA PERHEEN HYVINVOINNIN TUKEMINEN 5 OP (135 t)

Sisältö

Naisen ja miehen seksuaaliterveys, gynekologisen hoitotyön erityispiirteet, normaaliraskauden seurannan ja säännöllisen synnytyksen pääperiaatteet, perheen ohjaaminen ja opetus, seksologia hoitotyön tukena. Lasta odottavan perheen tukeminen. Lasten ja nuorten hoitotyön erityispiirteet, lääke- ja nestehoidon toteuttaminen, yksilövastuinen hoitotyö, perheen voimavarojen tukeminen lapsen sairastaessa, valmistaminen toimenpiteisiin, kivun tunnistaminen ja hoito, lasten kaltoinkohtelu.

08KEHIPSJAS KEHITYSPSYKOLOGIA 1 OP (27 t)

Sisältö

Lapsuuden, nuoruuden ja vanhemmuuden psykologiaa; lapsen iänmukaiset kehitysvaiheet, lapsen ja nuoren sosiaalinen kehitys ja sen tukeminen sekä perheiden tukeminen.

VAPAASTI VALITTAVAT OPINNOT 2 OP (54 t)

Sisältö

Opintokokonaisuuden sisältöihin liittyvä ja/tai opiskelijan omien tavoitteiden mukainen sisältö.

KRIITTISESTI SAIRAAAN TAI PERIOPERATIIVISEN POTILAAN HOITAMINEN 10 OP (270 t)

Osaamistavoitteet

Opiskelija

- tuntee kriittisesti tai äkillisesti sairastuneen potilaan tai toimenpiteeseen tulevan potilaan hoitopolun ja muodostaa kokonaiskuvan hoitoprosessista

- tunnistaa yleisiä peruselintoimintojen häiriöitä sekä osaa tarkkailla ja hoitaa äkillisesti sairastunutta ja/tai kirurgista potilasta

- osaa hoitaa potilasta tavallisimpien toimenpiteiden yhteydessä

- ymmärtää mitä kriittisesti sairastuminen tai toimenpiteeseen joutuminen merkitsee potilaalle ja hänen perheelleen, osaa ohjata ja tukea potilasta ja perhettä äkillisissä sairastumistilanteissa

- osaa kohdata potilaan ja hänen perheensä, toimien eettisesti, moniammatillisesti ja tutkimustietoa hyödyntäen

- tuntee poikkeusolojen terveydenhuollon toimintajärjestelmän.

Edeltävät opinnot

Hoitamisen perustaidot 11 op

Hoitotiede hoitotyön perustana 6 op

Sisätautia sairastavan työikäisen ja ikääntyneen hoitaminen eri toimintaympäristöissä 12 op

Hoitaminen mielenterveys ja riippuvuuskysymyksissä sekä kriisissä 7 op

Suoritustapa ja arviointi

Aktivoiva opetus (40 t)

Pbl –työskentely (68 t)

Harjoitukset (54 t)

Tentti (28 t)

Vapaasti valittavat opinnot (80 t)

Arviointi asteikolla 1-5 (Perioperatiivisen potilaan hoitaminen, kriittisesti tai äkillisesti sairastuneen potilaan hoitaminen)

Arviointi asteikolla hyväksyty/hylätty (katastrofi- ja kriisipsykologia, vapaasti valittavat opinnot)

Opiskelumateriaali

Holmia, S, Murtonen, I, Myllymäki, H, & Valtonen, K 2004. Sisätautien, kirurgisten sairauksien ja syöpätautien hoitotyö. WSOY, Porvoo. tai Iivanainen, A., ym. 2001. Sisätauti-kirurginen hoito ja hoitotyö. Kirjayhtymä, Helsinki. Korte, R., Rajamäki, A., Lukkari, L. & Kallio, A 1996. Perioperatiivinen hoito. WSOY, Porvoo. Rasku T., Sopanen P. & Toivola T. 1999. Hoitoa ympäri vuorokauden. Ensi- ja polikliininen hoito. WSOY, Porvoo.

08PERI06 PERIOPERATIIVISEN POTILAAN HOITAMINEN 4 OP (109 t)

Sisältö

Perioperatiivisen hoitotyön kokonaisuus, potilaan hoitotyö ennen toimenpidettä, toimenpiteen aikana sekä toimenpiteen jälkeen, hoitotyö kirurgisen potilaan erilaisissa hoitoympäristöissä, aseptinen toiminta perioperatiivisessa hoitotyössä, lääkehoito, kirurgisen potilaan hoidon kirjaaminen ja raportointi, eettiset kysymykset perioperatiivisessa hoitotyössä, näyttöön perustuva perioperatiivisen hoitotyön kehittäminen ja poikkeusolojen terveydenhuolto.

08KRIITÄK05 KRIITTISESTI TAI ÄKILLISESTI SAIRASTUNEEN POTILAAN HOITAMINEN 2 OP (54 t)

Sisältö

Äkillisesti sairastuneen ja tehostettua hoitoa tarvitsevan potilaan hoitotyö, äkillisesti sairastuneen potilaan lääkehoito, äkillisesti sairastuneen potilaan ja hänen perheensä kohtaaminen ja tukeminen ja polikliininen hoitotyö.

08INTEG-E05 KATASTROFI- JA KRIISIPSYKOLOGIA 1 OP (27 t)

Sisältö

Traumaperäiset stressihäiriöt aikuisilla ja lapsilla, auttajien psykologiset reaktiot, psykososiaalinen tuki ja tuen järjestäminen.

VAPAASTI VALITTAVAT OPINNOT 3 OP (80 t)

Sisältö

Opintokokonaisuuden sisältöihin liittyvä ja/tai opiskelijan omien tavoitteiden mukainen sisältö.

Terveyden edistäminen 5 op (135 t)

Osaamistavoitteet

Opiskelija

- syventää ymmärrystään terveyden edistämisestä sekä väestön terveyttä uhkaavista tekijöistä
- osaa ohjata asiakkaitaan (yksilöt, perheet ja yhteisöt) terveyteen ja hyvään vointiin liittyvissä elintapavalinnoissa
- osaa hankkia tietoa väestöä uhkaavista alueellisista, kansallisista ja maailmanlaajuisista terveysriskeistä, ja tuntee keinoja näiden riskien vähentämiseksi.

Edeltävät opinnot

Hoitamisen perustaidot 11 op

Hoitotiede hoitotyön perustana 6 op

Sisätautia sairastavan työikäisen ja ikääntyneen hoitaminen eri toimintaympäristöissä 12 op

Hoitaminen mielenterveys ja riippuvuusksymyksissä sekä kriisissä 7 op

Suoritustapa ja arviointi

Aktivoiva opetus (14 t)

Pbl –työskentely (40 t)

Verkko-opetus (27 t)

Vapaasti valittavat opinnot (54 t)

Myös erilaisiin terveyden edistämisen projekteihin ja hankkeisiin osallistuminen on mahdollista.

Arviointi hyväksytyt/hylätyt

Opiskelumateriaali

www.ktl.fi

www.terveys2015.fi

08TERED05 TERVEYDEN EDISTÄMINEN 3 OP (80 t)

(Mahdollisuus suorittaa joko englannin- tai suomenkielisenä)

Sisältö

Väestön terveys; terveyttä uhkaavat tekijät; terveyden edistämisen keinot.

VAPAASTI VALITTAVAT OPINNOT 2 OP (54 t)

Sisältö

Opintokokonaisuuden sisältöihin liittyvä ja/tai opiskelijan omien tavoitteiden mukainen sisältö.

08TERVEDO05 Health promotion 3 op (80 h)

Objectives

Students will enhance their understanding of the promotion of health and of factors promoting and threatening public health.

Student will come to appreciate the importance of choice of living habits for health and well-being for the individual, the family, the organisation and indeed for the environment. Students will know the most important diseases and risks to Finnish and global public health, likewise the guidelines on them for the care of public health.

Content: global health situation, national diseases, health behaviour, models and means of health promotion, preventative and screening studies.

Mode of completion and evaluation

Lectures (26 h)

Problem based learning (54 h)

Evaluation: passed/failed

Johtajuus ja laatuosaaminen sairaanhoitajan työssä 6 op (162 t)

Osaamistavoitteet

Opiskelija

- tuntee yleisimmät hoitotyön johtamismallit ja osaa toimia tiimin sekä erilaisten kehittämistyöryhmien johtajana yhteistyössä eri ammattiryhmien kanssa
- tuntee työhyvinvointiin liittyvät tekijät ja tietää miten työhyvinvointia edistetään
- tuntee laatu-työskentelyn periaatteet ja osaa edistää hoitotyön laatua ja vaikuttavuutta
- tietää mitä näyttöön perustuvalla hoitotyöllä tarkoitetaan ja osaa kehittää hoitotyön toimintaa tutkimus- ja muuhun näyttöön perustuen
- tuntee sosiaali- ja terveystieteelliset linjaukset, terveydenhuollon tilastointijärjestelmän sekä rahoitus- ja päätöksentekojärjestelmän.

Edeltävät opinnot

Hoitamisen perustaidot 11 op

Hoitotiede hoitotyön perustana 6 op

Sisätautia sairastavan työikäisen ja ikääntyneen hoitaminen eri toimintaympäristöissä 12 op

Hoitaminen mielenterveys ja riippuvuuskysymyksissä sekä kriisissä 7 op

Suoritustapa ja arviointi

Aktivoiva opetus (40 t)

Pbl –työskentely (55 t)

Tentti (40 t)

Vapaasti valittavat opinnot (27 t)

Arviointi asteikolla 1-5 (johtajuus ja laatuosaaminen sairaanhoitaja työssä)

Arviointi asteikolla hyväksytyt/hylätyt (sosiaalipolitiikka, vapaasti valittavat opinnot)

Opiskelumateriaali

Tentittävä kirjallisuus sovitaan opintojakson alkaessa.

08JOHTLAA05 JOHTAJUUS JA LAATUOSAAMINEN SAIRAANHOITAJAN TYÖSSÄ 4 OP (108 t)

Sisältö

Johtamismallit ja organisaatioiden toiminta; työhyvinvointi ja työsuojelu; laatuosaaminen ja vaikuttavuus; näyttöön perustuva hoitotyö; sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnalliset linjaukset; tilastointi-, rahoitus- ja päätöksentekojärjestelmät; terveystaloustiede.

08SOSPOL06 SOSIAALIPOLITIikka 1 OP (27 t)

Sisältö

Yhteiskunnalliset haasteet, muutokset ja ongelmat; yhteiskunnallinen vaikuttaminen; sosiaalipolitiikan ohjausjärjestelmät.

VAPAASTI VALITTAVAT OPINNOT 1 OP (27 t)

Sisältö

Opintokokonaisuuden sisältöihin liittyvä ja/tai opiskelijan omien tavoitteiden mukainen sisältö.

Kehittävä työote ja tutkimus 6 op (162 t)

Osaamistavoitteet

Opiskelija

- tuntee erilaisia tutkimus- ja kehittämistyön lähestymistapoja ja niihin liittyviä prosesseja
- tuntee määrällisen ja laadullisen tutkimussuuntauksen peruseriaatteet ja osaa analysoida laadullista ja määrällistä aineistoa
- osaa arvioida tutkimusten tasoa, saatuja tutkimustuloksia ja tehdä johtopäätöksiä tulosten sovellettavuudesta käytännössä
- tuntee kehittämisen strategioita sekä osaa käyttää projektia hallitun kehittämisen työvälineenä
- kehittyy kriittisen ajattelun taidoissa ja oppii tutkivan, arvioivan ja kehittävän työotteen.

Suoritustapa ja arviointi

Aktiivoiva opetus ja harjoitukset (90 t)

Kirjallinen tuotos (20 t)

Tentti (52 t)

Arviointi asteikolla 1-5

08KEOP06 KEHITTÄVÄ TYÖOTE 2 OP (54 t)

Sisältö

Tieteellisen ajattelun peruskäsitteet ja kriteerit; erilaiset tutkimus- ja kehittämisstrategiat ja –menetelmät; tutkimusprosessin vaiheet ja tutkimuksen suunnittelu; tiedonhankinta

08TUTMEN06 TUTKIMUSMENETELMÄT 4 OP (108 t)

Sisältö

Laadulliset ja määrälliset tutkimusmenetelmät; tilastotieteen perusteet ja kuvailevat tilastolliset analyysit; projekti kehittämisen työkaluna

Lääke- ja luonnontieteelliset opinnot 15 op (405 t)

Osaamistavoitteet

Opiskelija ymmärtää sairauksien etiologiaa, tuntee sairauksien aiheuttamia oireita ja tietää tyypilliset lääke- ja terveystieteelliset hoitokeinot.

LÄÄKETIETEEN PERUSTEET I 7 OP (189 t)

Sisältö

08SYD06 SYDÄN- JA VERISUONIELINTEN ANATOMIA JA FYSIOLOGIA JA TAUTIOPIN PERUSTEET 2,5 OP

08MAHA06 MAHA-SUOLISTOKAVANAN ELINTEN ANATOMIA JA FYSIOLOGIA JA TAUTIOPIN PERUSTEET 3 OP

08PÄÄN06 PÄÄN JA HERMOSTON ANATOMIA JA FYSIOLOGIA JA TAUTIOPIN PERUSTEET 1,5 OP

Anatomia ja fysiologia I (80 t), kliininen farmakologia (54 t), sisätaudit ja tautioppi (40 t), kl.laboratoriolääketiede (14 t)

08LÄÄKPE205 LÄÄKETIETEEN PERUSTEET II 4 OP (108 t)

Sisältö

08PED07 PEDIATRIA 1OP

08GYN07 GYNEGOLOGIA 1 OP

08PSYK07 PSYKIATRIA 1 OP

08MIKRO07 MIKROBIOLOGIA 1 OP

08LÄÄKPE305 LÄÄKETIETEEN PERUSTEET III 4 OP (108 t)

Sisältö

08KIRU07 KIRURGIA JA ANATOMIA 2 OP

08ANES07 ANESTESIOLOGIA JA TEHOLÄÄKETIEDE 1,5 OP

08GER07 GERIATRIA 0,5 OP

Suoritustapa ja arviointi

Aktivoiva opetus

Kirjalliset tehtävät

Tentit

Arviointi asteikolla 1-5

Opiskelumateriaali

Haglund, B. ym. 1995 tai uudempi. Ihmisen ravitsemus. WSOY, Porvoo.

Hervonen, A. & Pohjolainen, P. 1990. Gerontologian ja geriatrian perusteet. Lääketieteellinen oppimateriaalikustantamo, Tampere.

Mäkelä, O. Vaara, M. & Vaheri, A. (toim.) 1988. Mikrobiologiaa terveydenhuoltohenkilöstölle, WSOY, Porvoo.

Nienstedt, W., Hänninen, O. & Arstila, A. 1984 tai uudempi. Ihmisen fysiologia ja anatomia. WSOY, Porvoo.

Nurminen, M-L. 1998. Lääkehoito. WSOY, Porvoo.

Peltosaari, L. ym. 1995 tai uudempi. Ravitsemustieto. Otava, Helsinki.

Ruikka, I., ym. 1992. Vanheneminen ja sairaudet. WSOY, Helsinki.

Vauhkonen, I. & Holmström, P. 1998. Sisätaudit. WSOY, Helsinki.

www.ravitsemusterapeuttienyhdistys.fi

www.diabetes.fi

www.sydänliitto.fi

www.ktl.fi

Artikkeleita ja muuta aineistoa sopimuksen mukaan.

HARJOITTELU 90 OP (2430 t)

08HAR106 HARJOITTELU 1 10 OP (270 t)

08HAR206 HARJOITTELU 2 11 OP (300 t)

08HAR306 HARJOITTELU 3 10 OP (270 t)

08HAR406 HARJOITTELU 4 11 OP (300 t)

08HAR506 HARJOITTELU 5 6 OP (160 t)

08HAR606 HARJOITTELU 6 12 OP (325 t)

08HAR706 HARJOITTELU 7 15 OP (400 t)

Osaamistavoitteet

Opiskelija

- osaa suunnitella ja toteuttaa laadukasta, asiakaslähtöistä hoitotyötä erilaisissa sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksiköissä opiskeluvaiheen edellyttämällä tavalla

- osaa analysoida ja arvioida toteuttamaansa hoitotyötä

- osaa asettaa itselleen realistisia ammatillisen kehittymisen tavoitteita

- osaa toimia moniammatillisessa työyhteisössä tiimin jäsenenä

Sisältö

Ohjattu harjoittelu erilaisissa sosiaali- ja terveydenhuollon toimintaympäristöissä kotimaassa ja ulkomailla (erikoissairaanhoido, perus-/avoterveydenhuolto, yksityinen sektori, vapaaehtoisjärjestöt, Oppimiskeskus Optiimi); teoreettisen tiedon soveltaminen eri-ikäisten asiakkaiden ja potilaiden hoitamiseen sekä perheiden tukemiseen; työyhteisön jäsenenä toimiminen; oman harjoittelupolun suunnittelu, taitopajatöskentely ja harjoittelutehtävät.

Harjoittelu yrittäjyyspolulla:

Yrittäjyyspolulla oleva opiskelija voi harjoittelujaksolla yhdistää ammatillisten taitojen kehittämisen yrittäjyyteen liittyvien tietojen ja taitojen oppimiseen. Yrittäjyyspolulla oleva opiskelija voi suorittaa yhden tai useamman harjoittelujakson kummiyrityksessä tai Oppimiskeskus Optiimissa omia asiakasprojekteja ja palveluja / tuotteita

kehittäen. Harjoittelun tavoitteena on työn ammatillisen hallinnan kehittymisen ohella lisätä opiskelijan tiedollisia ja taidollisia valmiuksia toimia yrittäjänä. Harjoittelujaksoihin sisältyy opiskelijan ammatillista osaamista, yrittäjämäistä työotetta ja yrittäjyyteen kasvamista edistäviä oppimistehtäviä. Yrittäjäpolulla suoritettun harjoittelun aikana opiskelijan oppimista ohjaavat kummiyhteykseen nimetty henkilökohtainen ohjaaja sekä oppilaitoksen yritysvalmentaja-opettaja. Harjoittelujakson aikana opiskelijalla on myös mahdollisuus tuottaa ja kehittää omaan liiketoiminta-ideaansa liittyviä palveluja ja tuotteita sekä innovoida toteuttaa ja arvioida asiakaspalveluprojekteja.

Edeltävät opinnot

Hoitamisen perustaidot 11 op

Hoitotiede hoitotyön perustana 6 op

Suoritustapa ja arviointi

Harjoittelu

Opiskelumateriaali

Ohjatun harjoittelun käsikirja. <http://www.lamk.fi/material/harjoitteluopas.doc>

OPINNÄYTETYÖ 15 OP (405 t)

Osaamistavoitteet

Opinnäytetyön tavoitteena on osoittaa opintojen päättövaiheessa opiskelijan valmiudet soveltaa tietojaan ja taitojaan ammattiopintoihin liittyvissä ammatti- ja asiantuntijatehtävissä. Opinnäytetyön tavoitteena on osoittaa, että opiskelija kykenee yhdistämään teoreettisen tiedon ja käytännöllisen taidon sekä ilmaisemaan osaamisensa kirjallisesti ja suullisesti. Opinnäytetyön tekeminen harjoittaa opiskelijaa itsenäiseen tiedonhakuun, tieteelliseen kirjoittamiseen, kokonaisuusien hallintaan, ajankäytön hallintaan sekä yhteistyöhön työelämän kanssa.

Opinnäytetyö voi olla tutkimus-, kehitys- tai suunnittelutyö. Yrittäjyyspolun valinneiden opiskelijoiden opinnäytetyö liittyy oleellisesti yrittäjyyteen.

Suoritustapa ja arviointi

Aktivoiva opetus (40 t)

Seminaarit (15 t)

Opinnäytetyö (350 t)

Arviointi asteikolla 1-5

Opiskelumateriaali

Lahden ammattikorkeakoulun opinnäytetyöohje 2005. Lahden ammattikorkeakoulun julkaisu. <http://www.lamk.fi/material/opinnaytetyoohje.pdf> ja Reppu-portaalissa (reppu.lamk.fi)

08OPNÄ06 OPINNÄYTETYÖ 13 OP (351 t)

Sisältö

Ideointi ja aiheen valinta; opinnäytetyön tekeminen; opinnäytetyön esittäminen; kypsyysnäyte

08PAJA06 PAJATYÖSKENTELEY 1 OP (27 t)

Sisältö

Opinnäytetyöidean ja -suunnitelman esittäminen; opinnäytetyön menetelmän työstäminen.

08TUTKIR06 TUTKIVA KIRJOITTAMINEN 1 OP (27 t)

Sisältö

Tieteellinen kirjoittaminen; tutkimuksen raportointi, opponointi.

VAPAASTI VALITTAVAT OPINNOT 3 OP (80 t)

Osaamistavoitteet ja sisältö

Opiskelija syventää tai laajentaa ammatillista tietoaan tai hankkii opinto-ohjelmaansa täydentävän kokonaisuuden. Ks. LAMK:n opinto-opas

Edeltävät opinnot

Perusopinnot

Suoritustapa ja arviointi

Suoritus ja arviointi ovat opintojaksokohtaisia.

Opiskelumateriaali

Ilmoitetaan opintojaksokohtaisesti.

YHTEYSTIEDOT

Lahden ammattikorkeakoulu
Sosiaali- ja terveystieteiden laitos
Hoitajankatu 3
15850 Lahti
puh. (03) 828 19
faksi (03) 828 2715

Sähköpostit: etunimi.sukunimi@lamk.fi

Koulutusjohtaja Erja Katajamäki (03) 828 2700

FYSIOTERAPIAN KOULUTUSOHJELMA

vs. yliopettaja Jaana Lerssi-Uskelin
puh. (03) 828 2780

HOITOTYÖN KOULUTUSOHJELMA

yliopettaja Hannele Tiittanen
puh. (03) 828 2772

SOSIAALIALAN KOULUTUSOHJELMA

vs. yliopettaja Leena Nietosvuori
puh. (03) 828 2774

Opintotoimisto

opintosihteeri Pirkko Haavisto (nuoret)
puh. (03) 828 2705
opintosihteeri Riikka Vierumäki (aikuiset)
puh. (03) 828 2771
opintosuunnittelija Leena Nietosvuori
puh. (03) 828 2706